Makrelen

Nyhetsbrev fra Bragdøya kystlag

Oktober nr 7 – 2026

Vi velger å åpne «Makrelen» i velkjent sørlandsstil. Bilde taler mere enn ord. Det er høst nå og fisken biter. Om man fisker med garn eller snøre så er det definitivt kystens kultur …. og så er det sundt.

Vel møtt til oktoberutgaven av Makrelen. Vi anbefaler svarte kroker.

Kulturminnedagen på Naustet 13.sept

Noen av oss definerte dagen som en åpning av Naustet på Bredalsholmen, og de kan ha litt rett i det. Etter 3 års jobbing og med 3900 loggførte dugnadstimer var vi litt spente på hvordan dagen skulle gå. Vi hadde markedsført Kulturminnedagen i Naturlosen og håpet på et par besøkende. Slik gikk det ikke. Det ble sol og varme og rundt 70 sjeler koste seg rundt livbåten på svaberget ved Naustet, få seg kaffe, brus og vafler- steikt i Messa med tradisjonelt vaffeljern over gassflamme- eller pinnebrød med ost inni over bålpanna utendørs. For å sette besøkstallet i et perspektiv så hadde vi regnet med at 2,5 liter vaffelrøre hadde vært nok. Det gikk fort tomt. Vi erfarte også at til neste års kulturminnedag må vi bruke mere kardemomme i røra.
Inne i hallen var det kunstutstilling v/to lokale kunstnerdamer (bortreist på dagen) og Tom viste folk rundt og fortalte om planer og aktiviteter. Etter vårt skjønn er Naustet på

Bredalsholmen med dette behørig markert som Bragdøya Kystlag sin nye kulturarena med bru til fastlandet. I nærområdet på Andøya og Ytre Vågsbygd ligger bosteder tett i tett. De neste som flytter inn i Naustet er /. Krs speidergruppe for vedlikehold av mindre båter.
Superroer Bjarte Vestøl var der for å fortelle om sine kystopplevelser. Båten hans blir liggende i Naustet i vinter. De 2 unge kunstnere med lokal forankring synes at dette var en fin anledning til å vise seg fram, og vil gjerne fortsette samarbeidet. Samarbeidet med disse kunstnerne gjorde at dagen fikk annet uttrykk enn bare båter og verktøy og prat
Vi gleder oss til neste års kulturminnedag.

Vi hadde
markedsført at Bjarte Vestøl ville holde en times foredrag om sin siste rotur fra Nordkapp til Bragdøya i år. Mer enn 40 medlemmer var benket til et lærerikt miniseminar om Bjarte Vestøl. Det er 15. sept. Det ble ikke bar en prat om årets tur, men også om forberedelser, visjoner og oppvekst.
Mange kjenner Bjarte Vestøl og det er ganske gjenkjennende når han forteller om oppvekst som en fysisk utfordrer og en person som hele sitt liv har flyttet grenser. Det har han fortsatt med, men en annen fortelling er at han også er grundig i sine forberedelser. Han er nøye med rutiner på sine lange roturer og han har ei lang sjekkliste i forkant. Han påstår han ikke tar sjanser. For oss vanlig dødelige så høres det fremmed, men det er vel slik han klarer å gjennomføre. Han er tydelig på at han er en idealist og hans hjertebarn er » Stine Sofie Stiftelsen» som han under hele turen samlet inn penger for.
Årets tur startet i januar. Han var innom Kystens landsstevnet i Strusshamn og endte på Bragdøya. Bjartes fortelling fra turen var en opplevelse, men han sa også at turen inneholdt et snev av tristhet. Det er merkbart mindre sjøfugl langs kysten vår

Excursion SCL

Høstdugnad og sauesanking.

Alt skjedde 3 oktober. Sauesankerene kom til øya kl 07.30 og de ordinære dugnadsfolkene kom kl.10.00. Det ble en travel dag. Dassene ble vasket, Båter kom på land og kjøkkenet ble vasket ned. Noen sa det var på høy tid. Sauefolket hadde det travelt. Om lag 30 personer stilte. X antall lam ble sendt til land til slakt hos slakter Eide i Lillesand. Vi antar at de kommer i retur til Kristiansand som en viktig del av fårikålen.

Det ble en god dag med mye aktivitet og fine minner for de minste. Driftsleder tryllet fram en gryterett med loff og godt smør.

Vi har en regel om at ønsker du deg en del av kjøttet så må du både delta og bestille på forhånd. Det er tydelig populært for det kom folk/medlemmer som vi normalt ikke ser på øya. Kan det bli bedre?

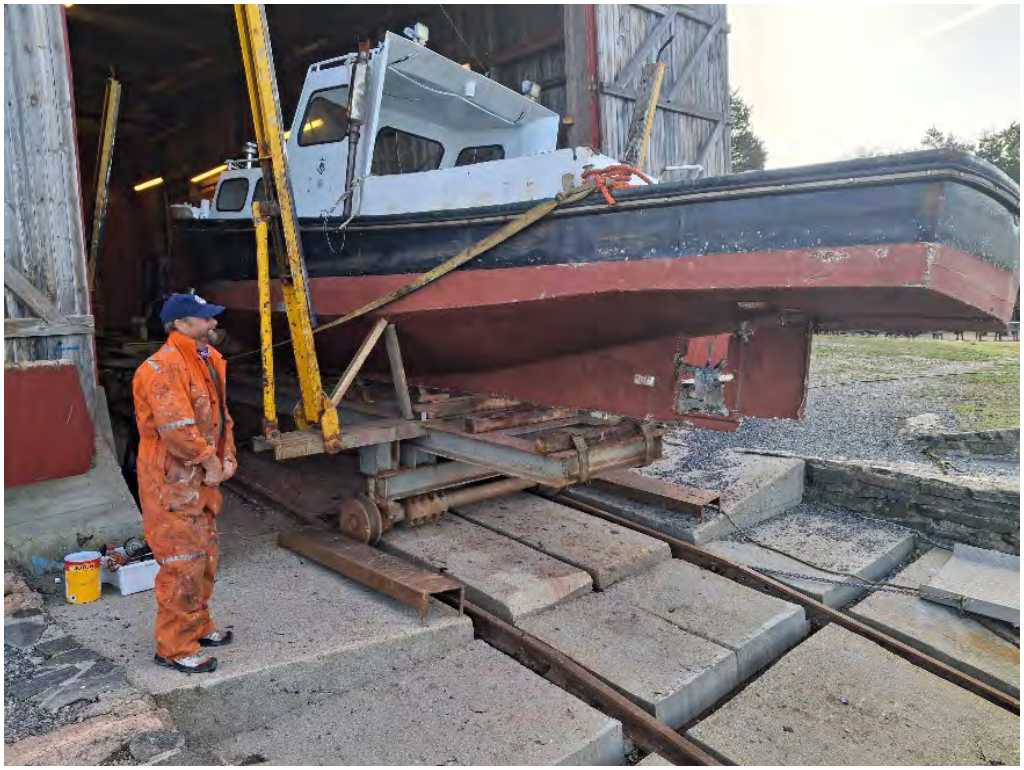

Hva skulle 7 kr sjøspeidertropp
gjort uten slipp på Bragdøya. De siste par ukene har de benyttet seg av tilbudet om slippsetting hele 4 ganger. Først opp var bukserbåten Streif
Det er ikke mange slippsettingsmuligheter i Kristiansand. Et annet alternativ er løfting i kran, men speideren har funnet at slippen er best .... og så får de det litt sosialt på Bragdøya. Det er jo gratis. ....og til uka vil speidere ha opp både « Gyda» og «Sella Marie» på slippen. Gyda skal visst også ha ned masta for inspeksjon

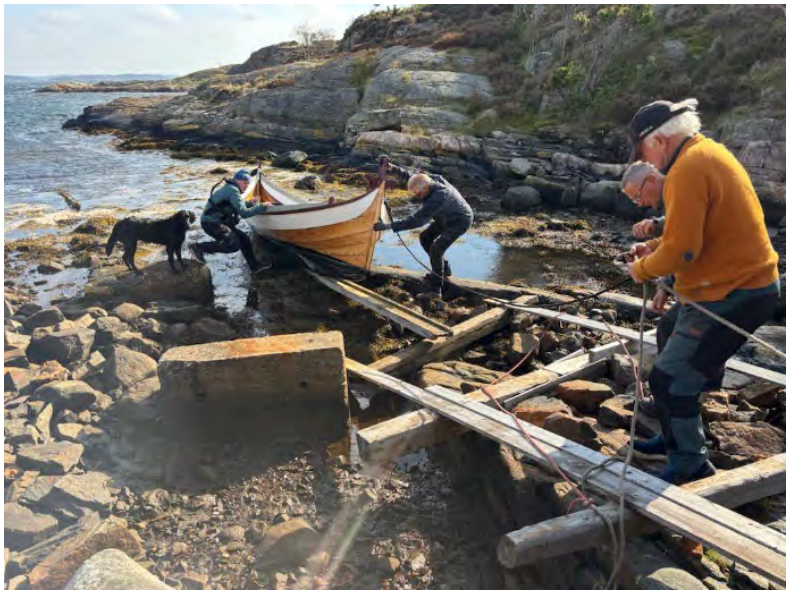
Naustet og litt av hvert.

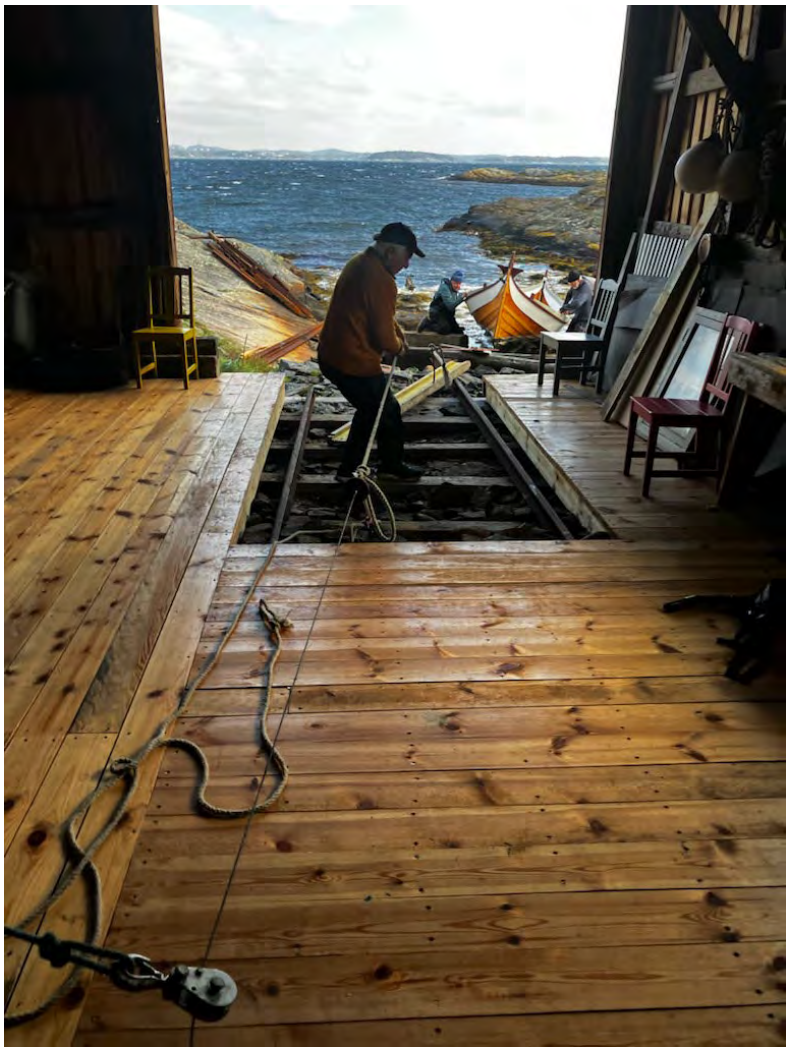
Vi har en god driv på Naustet på Bredalsholmen, men vi ville gjerne ha forsert arbeidet med slippen. - Etter avtalen vi har gjort med Kristiansand Kommune så trodde vi bestemt at slippen også lå inn under avtalen om at vi kunne gjenopprette den til vårt formål. Vi har etter 1 års taushet fra Kommunen fått beskjed om at vi må søke om å flytte stein i strandsonen. Der stoppet det, og når nyhetsbrevet har nådd deg så er det kanskje behandlet i Kommunen .... Kanskje ....kanskje ..... kanskje

Uten slipp sliter vi med å få opp båter. Vi gjør det provisorisk det som kunne vært så enkelt med en slippbane og ei vogn på 4 hjul. Vi har faktisk fått 130.000.- i midler Fra Forbundet Kysten til å gjøre jobben, men vi kommer ikke i gang. 52.000.- av disse midlene er allerede på konto. Vi har forresten installert elektrisk Vinsj. Den gjør underverket. I dagens situasjon uten slipp kan vi til nød ta inn mindre båter.

Vi har ellers funnet fram til et flyfoto fra «Gamle dager» Vi har hele tiden trodd at Naustet ble reist i 1960. Fotoet er fra 1955 og det går rykter om at Naustet allerede var reist i 1950.

Detaljer viser at slippen og de store sementblokkene allerede lå på plass da bildet ble tatt.

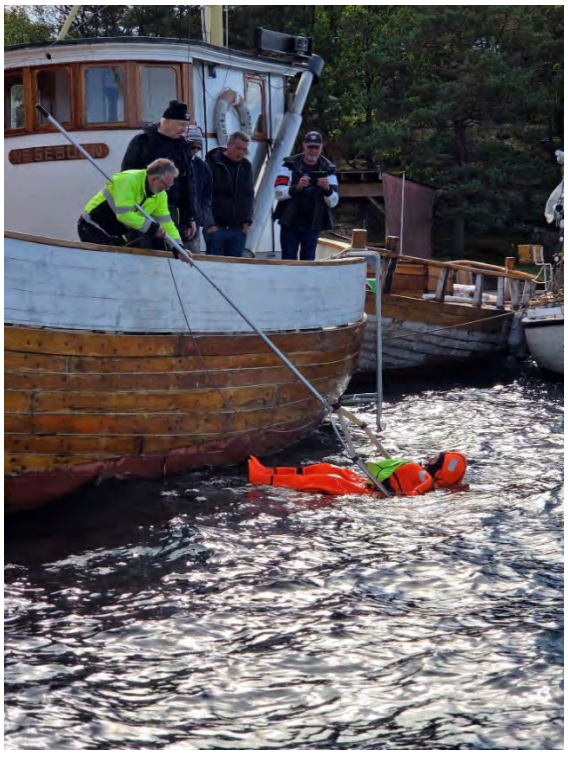

Mann over bord

Skipper Geir på MS Bragdøya sa at trening er det behov for. Han samlet en gruppe kystlagsfolk og gikk gjennom hva man gjør om noen ramler over bord. For folk i Fiskegruppa er dette veldig aktuelt, og tryggheten at man vet hva man skal gjøre om situasjonen oppstår.

De gikk gjennom praktisk bruk av Sulahoven … et hjelpemiddel for å trekke menn eller kvinner om bord. Sula hoven er et enkelt hjelpemiddel som befinner seg om bord i mange serifiserte båter nå. Den lages på Sula.

Ny båt i Kystlaget.

Vi takker giveren. Båten er allerede i bruk

Donasjon av klinket rosjekte i tre til Bragdøy Kystlag

Byggeår: 2007
Båtbygger: Gunnar Arnesen (*Arnesen Båt & Rep*)
Byggested: Søgne

Båtens historie og bakgrunn: Båten er en klinket rosjekte i tre, håndbygget av båtbygger Gunnar Arnesen i Søgne, og levert til oss ny i 2007. Gaulen er utstyrt med et leddet sideror med skyvestang. Rosjekta er også rigget for seiling. Masten er fra før krigen og pusset opp. Seilet er nytt, laget etter mal av et gammelt råseil. Vi har eid sjekta siden den var ny, og den er blitt tatt godt vare på.

Båtens navn: Båten bærer navnet «Gaulen», som knytter den til Inger Johannes familietradisjon – Gaulejakten. Denne tradisjonsrike formen for fjord- og kystfiske har blitt holdt i hevd og ført videre fra generasjon til generasjon i familien helt siden 1800-tallet. Ved å gi rosjekta dette navnet, bærer den med seg både den lokale båtbyggertradisjonen fra Søgne og en levende, kystkulturell familiehistorie.

Det er med stor glede vi nå overdrar båten til Bragdøya Kystlag, slik at Arnesens lokale båtbyggerhåndverk og tradisjonene knyttet til trebygde kystfartøy i Søgne blir bevart og kan komme allmennheten til gode.

Kristiansand, den 22.09.2026

Inger Johanne Pedersen
Inger Johanne Pedersen | Lahelle 3, 4631 Kristiansand | Tlf: 977 60 428

Tarald Pedersen | Andøysløyfen 52, 4623 Kristiansand | Tlf: 977 60 437

Cornelia Brodahl
Cornelia Brodahl | Andøysløyfen 52, 4623 Kristiansand | Tlf: 958 21 512

Vedlegg til donasjonsbrev for Gaulen, datert 22.09.2026

Om gaulen og jakten på den

- Historiske avisartikler, kun til Kystlagets interne arkiv og dokumentasjon iht. åndsverkloven:

  Avisartikkel om familietradisjonen Gaulejakt: Smestad, Øyvind. (1992, 13. januar). «Gaulejakt i tre generasjoner». *Fædrelandsvennen* (papirutgave), s. 19. Hentet fra Nasjonalbibliotekets/Fædrelandsvennens avisarkiv.

Side 1 av 2

Avisartikkel om jakten på gaul: Andreassen, Jostein. (1984, 17. november). Jakten på gaul. *Sørlandet* (papirutgave), s. 12. Skannet avisutklipp.

- Scott, Gabriel. Motiv og skildringer av gaulen og jakten på den finnes i *Jagtjournalen* (1901), «Gaulekallen» i *Vindholmens beskrivelse* (1919) og *Alkejægeren* (1933). Den eldste kan leses på Nasjonalbiblioteket: https://www.nb.no/items/6c841cddafcecf7ef2bd7d76d5c9f914?page=9

Bilder av rosjekta

- Dokument: «Bilder av rosjekta Gaulen» (Word-fil med tre private fotografier fra 2016, 2020 og 2025).

Init: IFR, P, CB

Vår nabo i syd-vest

Det har vært stor virksomhet på renseanlegget i år. Nå rives det i hallene og store deler av virksomheten legges ned. Det er besluttet at dritten fra Søgne og Vågsbygd skal til renseanlegget på Odderøya gjennom en pumpestasjon på Bredalsholmen. Bygningsmassen blir nå overflødig, Kristiansand kommune har inngått en leieavtale om at Fartøyvernsenteret skal leie deler av bygningsmassen, Kristiansand Kommune vi ikke kvitte seg med anlegget da det antas at Odderøya om noen få år vil ha sprengt kapasiteten . Fartøyvernsenteret skal leie de store hallene og etablere et lager for deler til skip og som et lager for deler som kan gjenbrukes. Demonteringen av det gamle utstyret i hallen er påbegynt. Det vil om noen år allikevel vært utdatert
Vi gratulerer Fartøyvernsenteret med utvidet plass. De trengte det vel.

Skoleskipet Christian Radich
har vært i dokka lenge nå. De som observerte at hun ble dokksatt i mai la sikkert også merke til alle bekkene av rust som rant ned fra skrog og rigg. Nå nærmer vi oss november og optimistiske røster har sagt at i denne mnd. skal skute ut. Nå er ho vakker og ser moden ut. Det ligger mye arbeid bak.
Brakkebyen som er etablert syd for renseanlegget huser fast mannskap og folk som arbeider på skuta. Det er svært gunstig for fremdriften at folk kan bo så nær.
Fokus under dokksetning har vært klassing, dvs sjekk av båten og sertifikater for at den fortsatt kan seile som skoleskip med mannskap og passasjerer. Hele riggen har vært ettersett og overhalt. Det har i akterskipet vært omfattende stålarbeid og motoren er overhalt Christian Radich er ei kjent skute. Den er 72 meter lang, høyeste mast er 37 meter og den bærer 27 seil. Til sammenligning er Statsraad Lehmkuhl 98 meter lang og Skoleskipet Sørlandet er 56 meter lang.
Det er fantastisk at vi i lille Norge har tatt oss råd til 3 oppegående skuter i den kategorien som disse representerer. Det må være en god følelse for de som driver «Bredalsholmen Dokk og fartøyvernsentre» å kunne ønske våre nasjonalskatter velkomne

«Løgner og usannheter» … fast spalte i Makrelen.
Det er ikke kommet tilbakemeldinger til redaksjonen om at forrige nr. av «Makrelen «inneholdt noen usannheter eller unøyaktigheter
Vi høres.